

Hvit slavehandel

Hvorfor er dette begrepet problematisk? Fordi det er ofrene som er hvite, ikke handelen selv.

PUBLISERT 5. juni 2014

Her er et materiale å studere : statsautorisert revisorutdanning; en god relasjonskvalitet med partneren; en offentlig godkjenningsordning av psykologer; pårørende har klagerett til Fylkesmannen; politiets hjelpefunksjon til innbyggerne; opplæringsprogrammet av studenten; innkjøpssjefene av sjømat. Det er noe i veien med samtlige eksempler. Overskriften er en klassiker: det var slaven som var hvit. Videre: Det er revisoren som er statsautorisert; det er relasjonen som er god. Leseren kan fortsette på egen hånd. Feilen kalles forleddstilknytning. Når et adjektiv er knyttet til et sammensatt substantiv, skal det karakterisere etterleddet og ikke forleddet, som det gjør her. På engelsk kalles det «relational shift»; relasjonen har skiftet fra etterledd til forledd. Ofte viser feilen seg med en tydelig markør: en håpløs preposisjon. Det er opplæring av studenten og innkjøp av sjømat som gir mening. Noen ganger kan en likevel redde seg med en preposisjon: politiets hjelpefunksjon overfor innbyggerne. Men ofte må en skrive det om med flere ord: Pårørende har rett til å klage til Fylkesmannen. «Psykisk helsevernloven» er en språklig vanskapning, men riktig fordi lovgiverne vil ha det slik.

Dag Gundersen, ordbokredaktør og professor i nordisk språkvitenskap, og korrekturleser i Psykologtidsskriftet

Teksten sto på trykk første gang i Tidsskrift for Norsk psykologforening, Vol 51, nummer 6, 2014, side 480